

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3031/2022
13.02.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Гордане Цакула, председника већа, Јелене Ивановић, Јелице Бојанић Керкез, Весне Станковић и Бранке Дражић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Марко Станковић, адвокат из ..., против туженог ЈКП за превоз путника „Аутотранспорт - Панчево“ у ликвидацији, Панчево, чији је пуномоћник Саша Левнајић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 5190/21 од 18.03.2022. године, у седници одржаној 13.02.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 5190/21 од 18.03.2022. године, у делу одлуке о накнади трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, као изузетно дозвољеној.

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА ревизија туженог и **ПРЕИНАЧУЈУ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 5190/21 од 18.03.2022. године и пресуда Основног суда у Панчеву П1 231/19 од 30.09.2021. године, у делу одлуке о накнади трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора и одлуци о трошковима поступка, тако што се **ОДБИЈАЈУ** као неосновани тужбени захтеви тужилаца којима је тражено да се обавезе тужени да им исплати разлику између припадајуће и исплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, све у појединачно означеним месечним износима са законском затезном каматом чија су висина и датуми доспећа ближе означени у изреци првостепене пресуде, као и да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка.

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 5190/21 од 18.03.2022. године, у делу одлуке за исплату разлике на име остварених ефективних часова рада, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија туженог, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 5190/21 од 18.03.2022. године, у делу одлуке за исплату разлике на име остварених ефективних часова рада.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужиоци да туженом накнаде трошкове парничног поступка у износу од 36.000,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема отправка ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 231/19 од 30.09.2021. године, ставом првим изреке, дозвољено је објективно преиначење тужбе од 20.07.2021. године. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца АА, па је обавезан тужени да тужиоцу исплати укупан износ од 178.229,92 динара, на име разлике између припадајуће и исплаћене зараде за обављени рад и време проведено на раду (ефективни рад), у периоду од 01.08.2016. до 30.06.2019. године, и на име разлике између припадајуће и исплаћене зараде по основу накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег, у периоду од 01.06.2016. до 30.06.2019. године, у појединачно опредељеним месечним износима са законском затезном каматом на сваки од тих износа почев од доспелости па до исплате, као у овом ставу изреке. Ставом трећим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље ББ, па је обавезан тужени да тужиљи исплати укупан износ од 191.288,09 динара, на име разлике између припадајуће и исплаћене зараде за обављени рад и време проведено на раду (ефективни рад), у периоду од 01.08.2016. до 30.06.2019. године, и на име разлике између припадајуће и исплаћене зараде по основу накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег, у периоду од 01.06.2016. до 30.06.2019. године, у појединачно опредељеним месечним износима са законском затезном каматом на сваки од тих износа почев од доспелости па до исплате, као у овом ставу изреке. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцима накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 195.240,36 динара, са законском затезном каматом почев од извршности па до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 5190/21 од 18.03.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, на основу члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је оценио да су у конкретном случају испуњени услови за одлучивање о ревизији туженог као изузетно дозвољеној у делу одлуке о накнади трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, ради уједначавања судске праксе, на основу члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20) - у даљем тексту: ЗПП, па је одлучено као у ставу првом изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији у наведеном делу на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужиоци су били у радном односу код туженог, и то тужилац АА на месту ..., а тужиља ББ на радном месту ... . У утуженом периоду тужени је обрачунавао и исплаћивао тужиоцима накнаду трошкова за исхрану у току рада у бруто износу од 2.700,00 динара месечно, а за регрес за коришћење годишњег одмора у бруто износу од 1.000,00 динара месечно, у складу са Правилником о раду код туженог. Износи досуђени тужиоцима првостепеном пресудом представљају разлику између накнаде трошкова исхране у току рада и регреса за

коришћење годишњег одмора обрачунате у вредностима прописаним Посебним колективним уговором за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије („Службени гласник РС“, број 27/15 од 18.03.2015. године, који је ступио на снагу 26.03.2015. године) и Посебним колективним уговором за јавна и јавно-комунална предузећа града Панчева („Службени гласник РС“, број 59/2015 који је ступио на снагу 03.07.2015. године) и накнаде тих трошкова исплаћених тужиоцима за утужени период. Како код туженог није постојао рад који се може подвести под правну природу прековременог рада, тужиоцима је досуђена и разлика зараде за ефективни рад. Висина потраживања је утврђена на основу вештачења од стране вештака економско-финансијске струке, на које тужени није имао примедби.

Код утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су на основу одредби члана 4, 8, 118, 246. и 256. Закона о раду, члана 4. и 9. ст. 1. и 2. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата односно зараде и других сталних примања код корисника јавних средстава, одредби Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије („Сл. гласник РС“, број 27/15) и Посебног колективног уговора за јавна и јавно комунална предузећа Града Панчева („Сл. гласник РС“, број 59/15), оценили да тужиоци основано потражују разлику у односу на исплаћену накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, све у складу са Посебним колективним уговором, сматрајући да се члан 4. Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зарада и других јавних примања код корисника јавних средстава не односи на утужене накнаде. Као основан је оцењен и део тужбеног захтева који се односи на прековремени рад, пре свега имајући у виду да је тужиоцима послодавац делимично платио вредност остварених часова рада недељом, а с обзиром и на одредбу члана 80. Посебног колективног уговора за јавна и комунална предузећа града Панчева.

По оцени Врховног касационог суда, становиште нижестепених судова у делу одлуке о накнади трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора није правилно.

Одредбом члана 1. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зараде и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“ број 116/14 – ступио на снагу 28.10.2014. године) прописано је да се овим законом привремено уређује основица, односно вредност радног часа, вредност бода и вредност основне зараде, за обрачун и исплату плата односно зарада, као и других сталних примања изабраних, именованих, постављених запослених лица корисника јавних средстава са циљем очувања финансијског система у Републици Србији и система плате и зарада у јавном сектору. У члану 3. став 1. наведеног закона прописано је да се у овом закону платом сматра зарада запосленог код корисника јавних средстава утврђена у складу са законом који уређује радне односе, односно плате изабраног, именованог и постављеног лица, запосленог код корисника јавних средстава утврђен у складу са законом који уређује плате у државним органима, органима локалне власти, организацијама обавезног социјалног осигурања и јавним службама. По члану 4. закона ништаве су одредбе општег или појединачног акта (осим појединачног акта којим се плата повећава по основу напредовања) којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи, на основу којих се повећава износ плата и другог сталног примања код субјеката из члана 2. овог закона, донет за време примене овог закона.

Тужени је корисник буџетских средстава, па се на њега осим поменутог закона примењује и Закон о буџету и Закон о буџетском систему, па обавезе које преузима

морају одговарати апропријацији која му је одобрена за ту намену у одговарајућој буџетској години (члан 54. Закона о буџетском систему).

Под зарадом се сматрају примања из радног односа, као што је између осталог и накнада за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, а што произилази из одредбе члана 105. Закона о раду, а појам зараде у складу са Законом о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, подразумева зараду утврђену у складу са законом који уређује радне односе. Другачијим тумачењем појма зараде не би био испуњен циљ Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава (члан 1.) јер би то значило селективну примену закона, имајући у виду да коефицијент за обрачун плате изабраних, именованих и постављених лица и запослених у складу са Законом о платама у државним органима и јавним службама, садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, на које се као и на запослене код туженог примењује Закон о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зараде и других сталних примања код корисника јавних средстава.

Како су одредбе Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зараде и других сталних примања код корисника јавних средстава, Закона о буџету и Закона о буџетском систему императивне природе, што значи да се морају безусловно поштовати, без права да се у њима било шта мења, то код буџетског финансирања плата код туженог није могуће применити корективно правило из члана 8. став 2. Закона о раду, јер је управо законом одређен начин утврђивања основице за плате. Због тога су, по оцени Врховног касационог суда, одредбе Посебног колективног уговора донете након ступања на снагу Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава ништаве и као такве не могу да производе правно дејство (ПКУ не може бити супротан закону на основу члана 103. ЗОО у вези члана 240. Закона о раду). Сходно томе, нижестепене пресуде су преиначене у делу одлуке о накнади трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора и тужбени захтеви тужилаца у том делу одбијени као неосновани.

На основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

Одлучујући о ревизији туженог у преосталом делу којим је досуђена накнада на име разлике зараде за остварене, а неплаћене ефективне часове рада дуже од радног времена, Врховни касациони суд није прихватио предлог за одлучивање о ревизији туженог као изузетно дозвољеној на основу члана 404. став 1. ЗПП. Разлози на којима су засноване одлуке нижестепених судова одговарају и усклађени су са важећим тумачењем материјалног права, тако да не постоји потреба за новим тумачењем права или разматрањем правних питања од општег интереса. Ревидент није доказао да у конкретном случају постоји различита судска пракса у идентичној или сличној чињенично правној ситуацији, па не постоји потреба уједначавања судске праксе. Из изнетих разлога одлучено је као у ставу трећем изреке.

Врховни касациони суд је испитао дозвољеност изјављене ревизије у наведеном делу на основу члана 410. став 2. ЗПП и утврдио да ревизија није дозвољена.

Према члану 441. ЗПП ревизија је увек дозвољена у споровима о заснивању, постојању и престанку радног односа, а уколико се тужбени захтев односи на потраживање у новцу у овој врсти спорова, дозвољеност ревизије се цени на основу члана 403. став 3. ЗПП. Према наведеној одредби ревизија није дозвољена у имовинско-правним споровима ако вредност предмета спора побијеног дела не прелази

динарску противвредност од 40.000,00 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба у овој парници поднета је 02.08.2019. године, а вредност предмета спора побијеног дела за сваког од тужилаца очигледно не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, па ревизија у наведеном делу није дозвољена.

На основу члана 413. ЗПП одлучено је као у ставу четвртог изреке.

Тужени је у претежном делу успео у поступку, па му сходно успеху у спору на основу чланова 153, 154 и 163. став 2. у вези члана 165. став 2. ЗПП припадају тражени трошкови целог поступка. Висина трошкова је одмерена на име састава одговора на тужбу од стране адвоката у износу од 6.000,00 динара, за састав жалбе у износу од 12.000,00 динара и за састав ревизије у износу од 18.00,00 динара, према важећој Адвокатској тарифи („Службени гласник“, број 37/2021 од 14.04.2021.године). Трошкови судских такси нису признати, јер захтев за накнаду истих није опредељен у смислу члана 163. став 2. ЗПП.

**Председник већа – судија
Гордана Цакула,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић